

Pràcticum V**2014/2015**

Codi: 103677

Crèdits: 15

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Miguel Jiménez Pera

Correu electrònic: Miguel.Jimenez@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Podran realitzar els pràcticums

* Els estudiants que han assistit a les classes de prevenció de riscos i han superat la prova d'avaluació sobre la prevenció de riscos abans de l'inici del primer pràcticum.

* Els estudiants que han assistit a les classes de pràctiques de laboratori de segon. (Consultar calendari)

* Els estudiants que hagin assistit a les visites planificades per la valoració i actualització del carnet vacunal i el cribratge tuberculínic, realitzades pel servei de Medicina Preventiva i Epidemiologia de Vall d'Hebron Hospital, abans de cursar la primera assignatura pràcticum. (Consultar calendari)

* Els estudiants que tinguin la targeta d'identificació personal que lliura el servei de Gestió Acadèmica de la Unitat Docent Vall d'Hebron, Mòdul Nord.

* Els coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura són els de les assignatures que s'han cursat a primer i segon curs.

Important: No és possible realitzar dos pràcticums que coincideixin en el temps

Objectius

OBJECTIU GENERAL

- El Pràcticum V ha de permetre l'estudiant integrar i aplicar els continguts treballats en les diferents assignatures, incorporant nous coneixements, habilitats i actituds a través del contacte real amb la professió infermera i la seva complexitat.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Permetre l'estudiant aprofundir en les cures iniciades al Pràcticum V i en aquelles que la infermera presta dins de l'àmbit hospitalari i iniciar-se en aquelles cures que es donen en serveis assistencials d'alta complexitat.
- Treballar el procés d'atenció d'infermeria (PAI) com a metodologia científica de resolució de problemes amb el model conceptual de Virginia Henderson.
- Desenvolupar les dues dimensions del rol professional, el rol de col·laboració i el rol autònom, conscienciant-se de la importància d'aquest últim.

- Prestar una atenció sanitària adient a les necessitats de salut, garantint unes cures infermeres de qualitat, dirigida a la persona i la família, amb una visió integral que contempli les vessants biològica, psicològica i social de l'individu.
- Desenvolupar habilitats comunicatives amb la persona atesa, la seva família i l'equip de treball.

Competències

- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
- Demostrar que es comprenen, sense prejudicis, les persones: considerar-ne els aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents; assegurar que es respectin les seves opinions, creences i valors, i garantir el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua
- Dissenyar sistemes de cures dirigits a persones, famílies o grups, avaluar-ne l'impacte i establir-hi les modificacions oportunes.
- Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys, i fomentar l'educació per a la salut.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Fer les cures infermeres basant-se en l'atenció integral de salut, que suposa la cooperació multiprofessional, la integració dels processos i la continuïtat assistencial.
- Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
- Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Planificar i dur a terme cures infermeres dirigides a persones, famílies o a grups, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Plantejar solucions als problemes de salut i malaltia de les persones, les famílies i la comunitat aplicant la relació terapèutica seguint el mètode científic del procés infermer.
- Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment informat, en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la manera com viuen el seu procés de salut-malaltia.
- Protegir la salut i el benestar de les persones o grups atesos garantint la seva seguretat
- Reconèixer i afrontar els canvis amb facilitat
- Respectar el medi ambient i fomentar el desenvolupament sostenible
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Treballar amb l'equip de professionals com unitat bàsica en la qual s'estructuren de manera unidisciplinària o multidisciplinària i interdisciplinària els professionals i la resta de personal de les organitzacions assistencials.
- Utilitzar la metodologia científica en les pròpies intervencions.

Resultats d'aprenentatge

1. Adoptar el judici clínic i proposar les solucions més adequades als problemes de salut plantejats.
2. Analitzar totes les pròpies intervencions a través de les diferents fases del procés infermer.
3. Aplicar cures infermeres seguint els protocols i els plans de salut dissenyats tant per a les persones com per a la comunitat, i avaluar-ne els resultats.
4. Aplicar el procés d'atenció infermera en totes les seves intervencions i la relació d'ajuda.
5. Aplicar la relació d'ajuda en les intervencions en els centres de salut
6. Aplicar les normes de seguretat relacionades amb l'aplicació de les radiacions
7. Argumentar les intervencions infermeres amb evidència científica i tenint en compte els mitjans disponibles en cada situació.

8. Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
9. Demostrar habilitat en l'execució de procediments i tècniques d'infermeria.
10. Descriure i aplicar cures tècniques utilitzant els instruments adequats a la situació de la persona atesa tenint present les normes establertes i l'evidència més clara de què es disposa.
11. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
12. Elaborar els plans d'atenció infermera tenint en compte el consens i les recomanacions de l'equip d'atenció.
13. Establir una relació empàtica i respectuosa amb el pacient i la família, d'acord amb la situació de la persona, el problema de salut que té i l'etapa de desenvolupament.
14. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
15. Fer plans de cures infermeres per intervenir de manera adequada i avaluar l'impacte de la pròpia intervenció.
16. Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
17. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes
18. Integrar-se en equips de treball multidisciplinari i interdisciplinari i compartir objectius comuns.
19. Planificar el pla de cures d'infermeria fent partícip a la persona atesa, informant-los de la seva situació.
20. Planificar les cures considerant les opinions, les creences i els valors de les persones a qui van dirigides.
21. Prioritzar les mesures sanitàries de prevenció durant les seves intervencions en centres de salut.
22. Reconèixer i afrontar els canvis amb facilitat
23. Respectar l'entorn medi ambiental i fomentar el desenvolupament sostenible.
24. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
25. Revisar i avaluar periòdicament les situacions de salut i les intervencions d'infermeria dutes a terme.
26. Treballar en col·laboració i de manera responsable per aconseguir els objectius prèviament planificats i garantir la continuïtat assistencial.
27. Valorar i tractar les persones d'una manera holística, tolerant i sense emetre judicis de valor.

Continguts

El fil conductor de tota l'assignatura serà la realització i l'aplicació del procés d'atenció d'infermeria com a metodologia científica de resolució de problemes, amb el marc del model conceptual de Virginia Henderson. Definició del rol de la infermera segons Virginia Henderson: El rol fonamental de la infermera consisteix en ajudar a l'individu malalt o sà a conservar o a recuperar la seva salut (o assistir-lo i/o vetllar-lo en els últims moments) per a complir les tasques que realitzaria ell mateix si tingués la suficient força, voluntat i coneixements desitjats, i complir amb les seves funcions, de forma que li ajudem a torna a conquerir la seva independència el més ràpidament possible.

Postulats: En els postulats que sostenen el model, es descobreix el punt de vista del client que rep el tenir cura per part de la infermera. Per Henderson, la persona sana o malalta es un tot complet, que presenta 14 necessitats fonamental, i el rol de la infermera consisteix en ajudar-la a recuperar la seva independència el més aviat possible.

Inspirant-se en el pensament de l'autora els principals conceptes son:

Necessitat fonamental. Necessitat vital, tot allò que es essencial a l'esser humà per mantenir-se viu i assegurar el seu benestar.

Independència. Satisfacció d'un o de les necessitats de l'esser humà mitjançant les accions adients que ell mateix realitza o que algú altre fa en el seu lloc, segons la seva fase de creixement i de desenvolupament i segons les normes i criteris de salut establerts.

Dependència. No satisfacció d'una o varies necessitats de l'esser humà per les accions inadequades que realitza o per tenir la impossibilitat de complir-les envirtut d'una incapacitat o d'una falta de suplència.

Problemes de dependència. Canvi desfavorable d'ordre bio-psico-social en la satisfacció d'una necessitat fonamental que es manifesta per signes observables en el client.

Manifestació. Signes observables en l'individu que permet identificar la independència o la dependència en la satisfacció de les seves necessitats.

Valors. Els valors reflecteixen les creences subjacents a la concepció del model de Henderson. A més a més del rol propi (rol independent) com a infermera, s'afegeix la participació de la infermera en el pla mèdic (rol de col·laboració i/o rol dependent). Henderson diu que si la infermera no compleix el seu rol essencial, altres persones menys preparades que ella ho faran en el seu lloc.

Elements majors.

Objectiu. Conservar o recuperar la independència del client en la satisfacció de les seves 14 necessitats fonamentals.

Client. Ésser humà que forma un tot complet, que presenta 14 necessitats fonamentals d'ordre bio-psico-social:

1. Respirar
2. Menjar i beure
3. Eliminar
4. Moure i mantenir una bona postura
5. Dormir i descansar
6. Vestir-se i desvestir-se
7. Mantenir la temperatura corporal dins dels límits normals.
8. Estar net, polit i protegir els seus teguments.
9. Evitar perills.
10. Comunicar-se amb els altres.
11. Actuar segons les seves creences i valors.
12. Ocupar-se per a realitzar-se.
13. Recrear-se i/o gaudir.
14. Aprendre.

La font de dificultat és la causa de la dependència, es a dir, qualsevol impediment major per a la satisfacció d'una o varies necessitats fonamentals. Poden ser concebudes de quatre maneres:

1. Factor d'ordre físic. Seria l'atentat a la integritat física degut a: insuficiència intrínseca de l'organisme, insuficiència extrínseca de l'organisme, desequilibri de l'organisme i sobrecàrrega de l'organisme.
2. Factor d'ordre psicològic. Seria l'atentat a la integritat de jo.
3. Factor d'ordre sociològic. Seria l'atentat en la integritat social (relació amb el medi ambient i l'entorn).
4. Falta de coneixements. Seria insuficient coneixement d'un mateix, dels demés i del medi ambient.

Intervencions. De vegades la infermera centra les seves intervencions en les manifestacions de dependència i altres vegades intervé a nivell de les fonts de dificultat, segons la situació viscuda pel client. Així, doncs les accions de la infermera consisteixen en complementar o reemplaçar les accions realitzades per la persona per satisfer les seves necessitats. Les formes de suplència són indicadors d'intervenció davant les fonts de dificultat identificades; es per aquest motiu que la utilització de verbs d'acció permet determinar més adequadament les intervencions apropiades.

Conseqüències desitjades. Utilitzant el model conceptual de V. Henderson, es evident que la infermera apunta com a conseqüència desitjada el compliment de l'objectiu, es a dir, la independència del client en la satisfacció de les 14 necessitats fonamentals.

El procés de cures a partir d'un model conceptual no pot efectuar-se sense un enfocament de relació d'ajuda al client. És fonamental per a la infermera, a més a més de la recollida de dades, la planificació del tenir cura i la aplicació d'intervencions, establir una relació significativa amb el client. Per tot això, ha de presentar-se adoptant una actitud de calidesa i respecte, de comprensió empàtica, de autenticitat i de consideració positiva. La comunicació entre la infermera i el client és molt exigent i requereix grans i continuats esforços a la infermera, però ella sap que és indispensable per ajudar al client a viure una situació difícil. (1).

Procés d'atenció d'infermeria amb el model de Virginia Henderson:

VALORACIÓ: aquesta es portarà a terme les 14 necessitats bàsiques. Per fer-ho, l'estudiant tindrà en compte la recollida de dades objectives i subjectives, mitjançant l'observació, l'entrevista i l'examen físic (inspecció, palpació, percussió i auscultació).

D'aquesta valoració s'identificaran les manifestacions d'Independència, les de dependència (àrees: Manca de coneixements, Manca de Força i Manca de Voluntat) i l'autonomia de la persona. Posteriorment, aquestes dades s'hauran d'organitzar i registrar segons les normes establertes per la institució.

DIAGNÒSTIC: Fase d'identificació i formulació dels problemes detectats. Es contempen els següents:

- 1) Diagnòstics Infermers: Segons la NANDA (1990) és el "judici clínic sobre la resposta d'un individu, família o comunitat en front a processos vitals o problemes de salut reals o potencials. Els diagnòstics

infirmers proporcionen la base per a la selecció de l'actuació infermera destinada a aconseguir objectius dels quals la infermera n'és responsable". Situacions que la infermera identifica, valida i tracta de forma independent. Poden ser: Reals, de Risc o de Salut. Per a la seva formulació es recomana seguir la terminologia NANDA. Al pràcticum V es treballaran els Diagnòstics Reals d'ansietat, por, dèficit de coneixements, restrenyiment, privació de la son i neteja ineficaç de les vies aèries, prioritàriament, així com els Diagnòstics de Risc de risc d'ansietat, risc de por, risc de deteriorament de la integritat cutània, risc de restrenyiment, risc de caigudes i risc de síndrome de desús. (Aquests seran els mínims a treballar).

2) Problemes d'autonomia: Quan una necessitat no està adequadament satisfeta a causa d'una incapacitat física o intel·lectual i la única actuació infermera possible és suplir la persona o capacitar a algú altre. Les necessitats que es poden suplir són:

- Menjar i beure
- Eliminar
- Moure's i mantenir postures adequades
- Vestir-se i desvestir-se
- Mantenir la temperatura corporal dins dels límits
- Mantenir la higiene corporal i la integritat de la pell
- Evitar perills

Per a la seva formulació es recomana seguir la terminologia de: suplència total o parcial. (Aquest seran els mínims a treballar).

3) Problemes de col·laboració: Problemes susceptibles de ser tractats en col·laboració amb d'altres professionals. Situacions relacionades amb la patologia. Cures infermeres de vigilància de la persona afectada per un problema de salut, aplicació d'ordres mèdiques com la medicació o d'altres tractaments, proves diagnòstiques. Poden ser: Problemes Reals (PI) o Complicacions Potencials (CP). Al pràcticum V es prioritzarà els problemes de col·laboració d'infecció i dolor. Per a la seva formulació es recomana seguir la terminologia mèdica. (Aquests seran els mínims a treballar).

PLANIFICACIÓ: Tan dels Diagnòstics d'infermeria, els Problemes d'Autonomia com dels Problemes de Col·laboració, es contemplaran els objectius i es planificaran les intervencions/activitats adients pels mateixos.

EXECUCIÓ: Es duran a terme aquelles intervencions i/o activitats planificades. S'ha de tenir present la preparació prèvia i el registre posterior.

AVALUACIÓ: Per la mateixa, l'estudiant haurà de ser capaç de verificar la consecució dels objectius marcats i si no s'han aconseguit valorar novament la situació per, finalment, prendre les decisions adients.

Bibliografia

(1). Riopelle A, Grondin L, Phaneuf M. Cuidados de enfermería. Un proceso centrado en las necesidades de la persona. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana de España; 1993.

Metodologia

Les pràctiques clíniques donen l'oportunitat a l'estudiant de desenvolupar coneixements, habilitats, actituds i valors en un àmbit professional real i complex, acompanyat sempre d'un professional infermer/a.

Consten d'una estada de nou setmanes en un servei d'hospitalització adient a les necessitats de formació i durant les quals cada estudiant tindrà assignat una infermera de la unitat on realitza les pràctiques que vetlla i guia el seu procés d'aprenentatge de forma individualitzada i continuada.

Els torns i horaris queden determinats, majoritàriament, de la següent manera:

- a- Dilluns, dimecres i divendres de 8 a 20 hores
- b- Dimarts, dijous i dissabtes de 8 a 20 hores
- c- De dilluns a divendres de 8 a 15 hores
- d- De dilluns a divendres de 15 a 22 hores

Aquests horaris poden ser modificats en funció de les necessitats dels serveis

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Supervisades			
Pràctiques Clíniques	300	12	2, 4, 7, 8, 14, 18, 20, 22, 25, 27

Seminaris	18	0,72	2, 7, 8, 14, 18, 22, 25
Tipus: Autònomes			
Cerca d'informació	15	0,6	7, 25
Estudi	14	0,56	7, 25
Redacció de treballs	25	1	2, 14, 22, 25

Avaluació

Críteris d'avaluació

La qualificació final de l'assignatura correspon al sumatori de la nota de les pràctiques clíniques (PCL) i l'obtinguda a la discussió de cassos amb la següent ponderació:

- El 70% de la nota correspon a les pràctiques clíniques.
- El 30% de la nota correspon a la discussió de casos (seminaris i procés d'atenció infermer/a)

Per aprovar l'assignatura cal tenir aprovades les pràctiques clíniques amb una nota mínima de 5.

És obligatori realitzar tot el període de pràctica clínica programat al calendari docent, independentment de l'horari en el qual es facin les pràctiques.

Es considera una falta justificada les que donen en les següents situacions:

- Defuncions de familiars de primer i segon grau de consanguinitat
- Visita mèdica programada
- Malalties agudes
- Examen de carnet de conduir
- Exàmens oficials universitaris
- Proves oficials d'idiomes

En tots els casos és obligatori el justificant corresponent. S'ha de recuperar les hores.

Per cada falta no justificada es restarà de la nota final (de 0 a 10) 0,5 punts.

Pràctiques Clíniques (PCL):

Avaluació continuada i formativa al llarg del període. Aproximadament a la meitat, la professora responsable, juntament amb la infermera, farà un resum de la informació obtinguda fins el moment i la comentarà amb l'estudiant. En aquesta avaluació, de caràcter formatiu, es treballarà el nivell d'assoliment dels objectius proposats, els punts forts a destacar i els punts febles a millorar amb les recomanacions pertinents. De la mateixa manera, l'estudiant farà la seva autoavaluació i la comentarà amb la professora.

Avaluació finalista. En finalitzar el període de pràctiques clíniques, la infermera complimentarà un informe final sobre les competències assolides per l'estudiant. De la mateixa manera, en finalitzar el període l'estudiant farà la seva autoavaluació i la comentarà amb la infermera i la professora.

* L'assistència és obligatòria en la totalitat de les hores programades i en el torn i horari assignat.

Aquelles faltes d'assistència justificades s'hauran de recuperar dins del període de pràctiques clíniques programades prèvia autorització de la professora responsable i del servei de pràctiques.

Discussió de casos:

Avaluació continuada i formativa al llarg de les sessions. S'avaluarà l'elaboració, presentació i discussió d'aquelles activitats setmanals requerides que sorgeixen dins del context de la pràctica clínica. Es valorarà la fonamentació dels treballs, les evidències que sustenten les aportacions, la bibliografia utilitzada i l'expressió fluida, coherent i adient ja sigui de forma oral com escrita. També es tindrà en compte la capacitat de treball en grup, el respecte a la pluralitat de idees, persones i situacions.

La realització de treballs o casos és obligatòria. La no presentació d'algun d'ells repercuteix negativament en l'avaluació.

Avaluació finalista. L'últim dia de les sessions l'estudiant lliurarà en format paper i electrònic les activitats corresponents als seminaris de casos clínics (PAI i pràctica reflexiva). El lliurament d'aquests treballs és obligatori.

* L'assistència a les sessions de discussió de casos és obligatòria. Es considerarà NO aprovat aquest apartat si l'estudiant no assisteix a més d'una sessió.

Obtenció de la qualificació final:

Segons l'acord 4.4 del Consell de Govern 17/11/2010 de la normativa d'avaluació, les qualificacions seran:

Suspens: de 0 a 4,9

Aprovat: de 5,0 a 6,9

Notable: de 7,0 a 8,9

Excel·lent: de 9,0 a 10

Matrícula d'honor de 9,0 a 10

Casos Particulars

La valoració de situacions especials i particulars serà valorada per una comissió avaluadora configurada a tal efecte per tal de dissenyar, si s'escau una prova final de síntesi.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació Formativa i Continuada a la Pràctica clínica	70%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27
Presentació Treball (PAI i reflexió escrita)	30%	1,5	0,06	2, 7, 8, 11, 14, 20, 22, 25

Bibliografia

En consonància amb la metodologia utilitzada de l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP) i, donat que una de les competències generals que es pretén que adquireixi l'estudiant és la de desenvolupar estratègies per a un aprenentatge autònom, no s'especifica bibliografia.

L'estudiant ha de fer-se competent en la cerca i gestió de la informació.